

צפורה רומן

פנים

לכאן ולכאן

פני שמונה חודשים, החליי טה דנה, 45, שהגיע הגיל להתחיל. היא הביטה במראה וחשבה שזוויות השפתיים זקוקות להרמה. "יש לי עור חלק ואני לא הולכת לקוסמי

טיקאית, אבל הרגשתי שכדאי להתחיל לשמר את המראה", היא משחזרת. את מה שקרה מאז הייתה מעדיפה לשכוח, אבל החליטה לשתף את הציבור בסיפורה הכאוב כדי שאחרים יוכלו ללמוד ממנו. דנה והברתה, שנהגת לעשות טיפולים אסתטיים בקביעות, החלו לחפש באינטרנט רופא מתאים לביצוע המשימה. "מצאנו מבצעים מאוד מפתים בסכומים נמוכים בהרבה מהמקובל בטיפולים מהסוג הזה, ובחרנו באחד המכונים שהכי נראו לנו. ברקתי מי הרופא האחראי להזרקות האסתטיות. הבנתי שמדובר ברופא משפחה בעל ותק של מספר שנים בטיפולים אסתטיים, שעובד במקומות שונים בארץ. זה נראה בסדר.

"קבענו תור והגענו. כפינת ההמתנה ישבו כעשרים נשים בגילים שונים, אפילו בנות עשרים. כולן הגיעו בחיפוש אחר הפנטזיה למילוי הריק, תרתי משמע. הדלת של הרופא נפתחה ונסגרה כמו בסרט נע".

● האם ברקת באילו חומרי מילוי מדובר? "שאלתי את העוזר של הרופא. הובטח לי שמי דובר בחומר המיוצר בארץ, שיש איתו נסיון גדול והוא יעיל לשנה. כמו כן נאמר שלא ידוע על תופעות לוואי ושיש לחומר אישור ממשרד הבריאות - ברקתי ומצאתי שאכן יש אישור". דנה הייתה מרוצה מהתוצאה. "זה נראה טבעי. אנשים אמרו שאני נראית במיטבני". כעבור חצי שנה החלו הבעיות. הסנונית הראשונה הייתה פצוץ קטן שהופיע על השפה העליונה. משם הכל הדרדר. תוך חודשיים, כל האזור הפך מודלק ונפוח מאוד.

● הלבת לרופא? "כל הזמן קיוויתי שזה יעבור, שאולי הפצע הוא

שוק ההזרקות האסתטיות מגלגל כ־150 מיליון שקל בשנה, ולא מפתיע שרופאים רבים (לא רק רופאי עור ופלסטיקאים) רוצים לנגוס ממנו נתח

הבעיה:

חלק מהרופאים אינם מיומנים, חלקם משתמשים בחומרים ירודים ומשרד הבריאות אינו מפקח על הענף

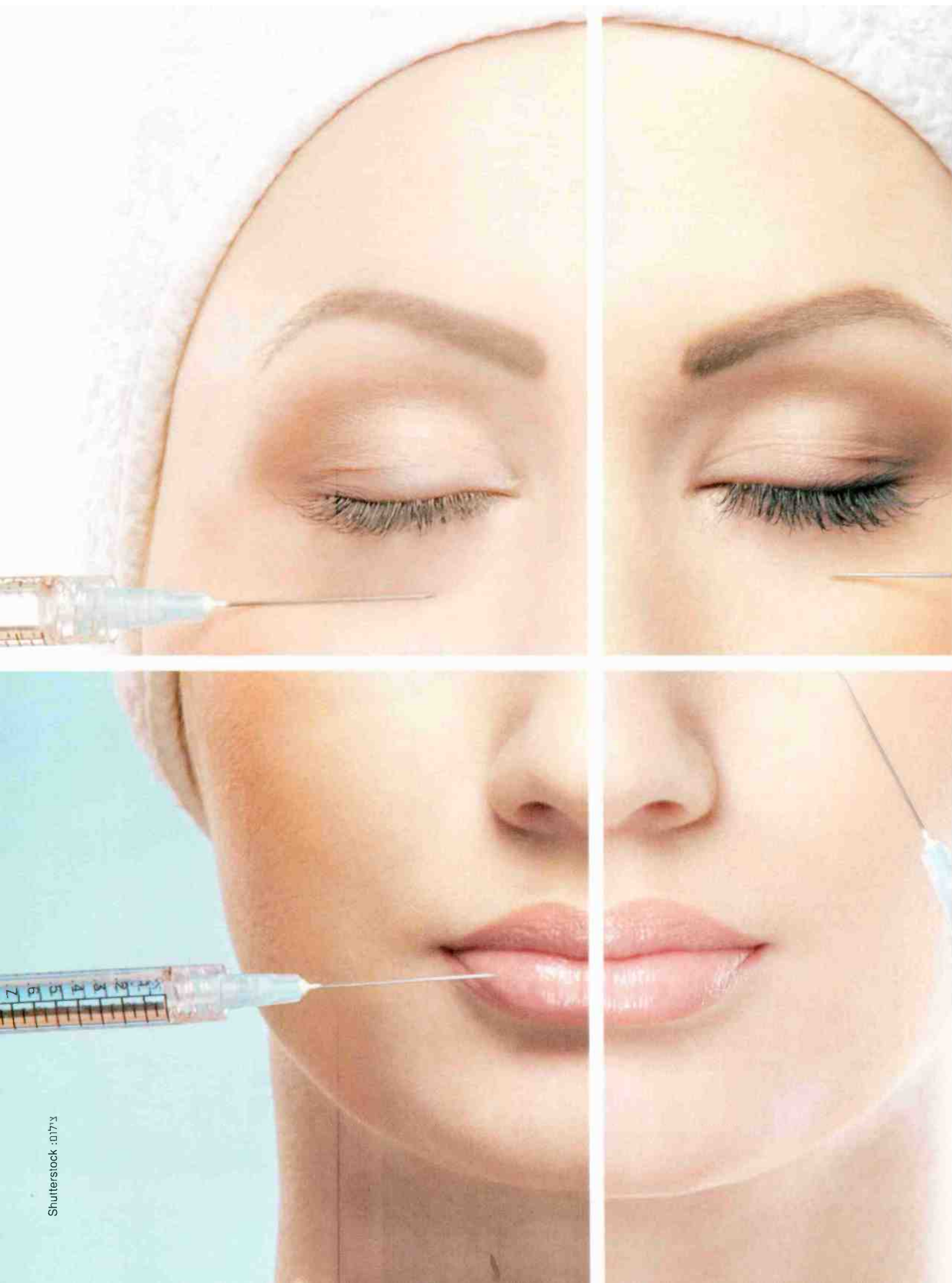
התוצאה:

נזקים קשים עד בלתי הפיכים למטופלים

אז מה עושים?

קוראים את הכתבה לפני שמזמינים תור

המדריך המלא להזרקות חומרי מילוי לפנים

צילום: Shutterstock

יפות שבא לבכות איך זה קרה להן, ומה צריך לעשות כדי שזה לא יקרה לנו?

זהירות, סיבוכים

סיבוכים חוקדמים, עד עשרה ימים אחרי ההזרקה:

- כאבים באזור ההזרקה, בצקת, אודם, שטף דם. אלה אופייניים כמעט לכל המטופלים, בדרגה זו או אחרת. ככל שהרופא מיומן יותר - שכחותם תרד.
- זיהומים (אודם, נפיתות, רגישות במגע, גושים בעור) אשר יכולים להיגרם כתוצאה מחיידקים מסוגים שונים, וירוסים (למשל, הרפס) או פטריות (קנדידה). כדי להימנע מכך, ההזרקה צריכה להתבצע בסביבה סטרילית (לא ספא, חדר כושר או מסיבת גן) ולאחר חיטוי המקום.
- חסימת כלי דם, שעלולה להידרדר עד לנמק ואף לעיוורון.
- תגובה של רגישות-יתר - הגוף מודיע שלא טוב לו עם החומר המוזרק ומפעיל נגדו את מערכת החיסון. התגובה מופיעה כשבועיים-שלושה לאחר ההזרקה ומתבטאת ברגישות במקום, אדמומיות ובצקת. הטיפול הראשוני הוא אנטיביוטיקה. אם המצב לא משתפר נותנים למטופל סטרואידים ואם גם אלה לא משרים את המצב, נעזרים בתרופות כימותרפיות. במקביל, מנסים לפרק את החומר או להוציאו. זה קל יחסית כשמדובר בחומצה היאלורונית, אך קשה עד בלתי אפשרי כשמדובר בחומרי המילוי הקבועים.

סיבוכים מאוחרים, שבועות ועד שנים מרגע ההזרקה:

- תגובת-יתר מאוחרת יכולה להתבטא בהיווצרות גושי רקמה סביב פרודות החומר המוזרק ואלה בולטים מתחת לעור.
- הזרקה לא מדויקת, שתסתיים באסימטריה או בפגיעה בקווי המתאר של הפנים וכן בשינויי הגוון שלהם.
- הופעת בצקת מתחת לעיניים כתוצאה מהזרקה של חומר לא מתאים או מטכניקה לא נכונה.
- ביו פילם (BIO FILM) - תופעה נדירה אך בעייתית מאוד: חיידקים חודרים לאזור המוזרק, מתרבים ויוצרים בתוך חומר המילוי או בסמוך לו מבנה סגור מוגן מפני אנטיביוטיקה. האזור נראה אדום, רגיש ונפוח ולרוב אינו מגיב לטיפול.

תוצאה של לחץ. את מספרת לעצמך סיפורים... אחרי חודש פניתי לרופא המשפחה. הוא הפנה אותי לרופא עור ששלח אותי לאולטרה סאונד. המליצו לי לפנות דחוף לפלסטיקאי של קופת חולים, שהורה לי לחזור מיד לרופא שהוריק את חומרי המילוי.

"מצוירת בכל המסמכים הרפואיים חזרתי אליו בבקשה שיעזור לי. לא באתי בטענות. רק ביקשתי עזרה. הוא פסק מיד שאין לזה שום קשר לחומרים שהוא עובד איתם. יתר על כן, הוא טען שמדובר בנדירות סיליקון כתוצאה מהזרקה שעשיתי לשפה העליונה לפני שנים מספר. הוא סירב לקחת אחריות, אך נתן לי זריקה שאמורה הייתה לדרבניו להמיס את החומר".

למי פנית?
"הגעתי לרופא עור באיכילוב. נראיתי זוועה. השפתיים הכפילו את עצמן, המקום התנפח מאוד, סבלתי מכאבים עזים מתחת לאף ומשני צדיו. אושפזו תי מיד. עברתי בדיקות מקיפות כולל ביופסיה. האבחנה הייתה: תגובה קשה לחומר המילוי.

"בתום עשרה ימי אושפוז שוחררתי, מצוירת באנטיביוטיקה וסטרואידים, לטיפול בזיהומים שהתפשטו בפנים. כשהגעתי הביתה נראיתי כבר טוב יותר. הנפיתות ירדה, אבל ליד האף יש לי תפרים כי לקחו רקמה לבידיקה. לי תהיה מזכרת לכל החיים באמצע הפנים".

● בדיעבד, מה היית עושה אחרת?

"אני ממש לא מתנגרת להתערבויות אסתטיות. אבל אם אישה מחליטה לעשות הזרקות - כראי שתעשה אותן אצל רופא עור או מומחה לכירורגיה פלסטית, שהם בעלי ניסיון מוכח - ובטח לא לחפש את הטיפול הכי זול".

ד"ר אופיר ארצי, מומחה לרפואת עור ומנהל המרכז המשולב לאסתטיקה במרכז הרפואי תל אביב, מכיר מקרים רומים ואף חמורים בהרבה. "לפני מספר

↑ מג ריאן

↑ מלני גריפית

↑ ג'ואן ריברס

↑ קורטני קוקס

↑ פריסיליה פרסלי

↑ דונטלה ורסאצ'ה

↑ ניקול קידמן

↑ פמלה אנדרסון

בוטוקס אינו חומר מילוי

הבוטוקס הוא חלבון מרפה שריר, הנמצא עשרות שנים בשימוש רפואי נרחב, בעיקר בבעיות הדורשות הרפיית שרירים, כמו פזילה, טיקים ועוד. בארץ החלבון משווק על ידי שתי חברות ("בוטוקס" ו"דיספורט"). לתחום האסתטיקה הוא נכנס לפני כ-30 שנה ומאז הפך לטיפול הכי שכיח בתחום ההזרקות המיועדות להעלמת קמטים, בעיקר בין הגבות, ב"מניפת הקמטים" שבצדי העיניים, במצח ובצוואר. החומר מוזרק לתוך השריר המכווץ שיוצר את הקמט ומרפה אותו. המנגנון העצבי שבין העצב לשריר מנותק כימית. משך הזמן ליצירת קשר חדש בין העצב והשריר הוא 8-12 שבועות, ואז הפעולה מתבטלת. כשיוצאים מההזרקה, לא רואים שינוי. התוצאה הסופית נראית כעבור שבועיים והיא נשמרת כשלושה חודשים. תופעות לוואי שכיחות: צניחת עפעף (כ-2% מההזרקות) שחולפת מעצמה תוך מספר שבועות. תופעות לוואי נדירות: כאבי ראש, תחושת צריבה, קהות תחושה, תחושת שפעת - חולפות תוך שעות או ימים.

כמה זה עולה לרופא? כמה זה עולה לנו?

- רופאים שמשתמשים בחומרים המאושרים על ידי רשות המזון והתרופות האמריקאית משלמים על מזרק אחד של חומר 800-1,000 שקל. רופאים שמשתמשים בחומרים המאושרים על ידי האיגוד האירופי ומשרד הבריאות משלמים 100 עד 300 שקל למזרק בודד.
- המחיר למטופל: 1,900 עד 3,000 שקל למזרק המכיל חומר איכותי. לדברי ד"ר אופיר ארצי, מזרק שמחירו נמוך מ-1,500 שקל צריך להדליק נורה אדומה.
- נשים בנות 30 עד 40 יזדקקו לשניים עד שלושה מזרקים לטיפול. בנות 60 ומעלה יזדקקו לשישה עד שמונה מזרקים לטיפול כדי להגיע לתוצאות מיטביות.
- כמות המזרקים הנדרשת תלויה באזור המטופל, ברמת ההידלדלות (או ההתרוקנות) של רקמות השומן ובאיכות העור של המטופל. ההעדפה היא להזריק את החומר בשלבים, בשניים שלושה מפגשים המתפרשים על תקופה של מספר שבועות עד שלושה חודשים.

צילום: איתמר רותם

ד"ר אופיר ארצי, מומחה לרפואת עור: "לפי החוק כל רופא יכול להזריק, אבל לצערי אני פוגש כל כך הרבה רופאים שהם חסרי ידע וטכניקה ברמה מספקת. לפעמים עושות זאת גם אחיות וקוסמטיקאיות, שעליהן חל איסור להזריק"

שנים, הגיעה אליי למרפאה אישה בת 45 שדיווחה על רגישות וכאבים המורפיעים לסירוגין מתחת לעיניים, וכן תחושת נימול מתחת לעור. היא סיפרה ששנה קודם לכן עשתה הזרקה של חומרי מילוי ללחיים, אך לא זכרה את שם החומר שבו השתמש הרופא.

"בבדיקת MRI התגלו אבצסים (שקיקים המכילים מוגלה) מתחת לעור. עוד התברר, כי חומר המילוי נרד למערכת הלימפתית המנקות את הדם בפנים. במשך ארבע שנים היא טופלה אצל פלסטיקאים, מומחים למחלות זיהומיות, כירורג פה ולסת ועברה למעלה מ-40 ניתוחים בהם הוצא חלק מהחומר ונגרמו לה עיוותים ופגיעה בעצב הפנים, וכן חתכים וצלקות. עד היום היא מקבלת טיפול אנטיביוטי מניעתי".

לדברי ד"ר ארצי, שוק ההזרקות בארץ מספק כסף קל. הוא מגלגל כ-150 מיליון שקל בשנה ובכל שנה חל גידול של 10% עד 20% בהיקף הטיפוליים. "עקרונית, מי שמוכיל את התחום הם רופאי עור ופלסטיקאים. אבל לפי החוק כל רופא יכול להזריק, ולפעמים עושות זאת גם אחיות וקוסמטיקאיות - שעיניהן חל איסור להזריק. אני מכיר רופאים שאינם רופאי עור או פלסטיקאים שעושים עבודה מצוינת, אבל אני גם פוגש לצערי כל כך הרבה רופאים שאינם מתמחים בתחום, שלא מתעדכנים, שלא יוצאים לכנסים מקצועיים - שהם חסרי ידע וטכניקה ברמה מספקת.

"משרד הבריאות לא מפקח על הענף (ראו תגובת המשרד) ואין בתי ספר שמכשירים רופאים שאינם מגיעים מתחום האסתטיקה. לעתים די בקורס קצר שניתן על ידי החברות המשווקות את חומרי המילוי כדי להתחיל לעבוד". כדי למנוע הישנות מקרים כגון אלה המתוארים כאן, מומלץ מאוד לעשות בדיקה מקיפה לפני שמחליטים על הזרקות אסתטיות.

ד"ר ארצי מונה ארבעה פרמטרים שיש לבדוק:

והמשך <

נפגעת הזרקה: "נראיתי זוועה.
השפתיים הכפילו את עצמן,
סבלתי מכאבים עזים מתחת לאף
ומשני צדיו. אושפזתי מיד. עשו
לי ביופסיה. האבחנה הייתה:
תגובה קשה לחומר המילוי שגרמה
לזיהומים שהתפשטו בפנים"

1. הרופא

הטכניקה: כשמזריקים את החומר במקום או בעומק לא נכון, או בוחרים חומר שאינו מתאים למקום המזרק, עלולות להיגרם תופעות לוואי קשות. לדוגמה: הזרקת חומר בצפיפות גבוהה לשפתיים עלול לנפח אותן במידה לא סבירה; הזרקת חומר לא מתאים בשקע שמתחת לעין "צבע" את המקום בגוון כחול; הזרקת חומר סמוך לפצעי אקנה יגרום להתפשטות זיהום בעור. חשוב לדעת להתאים את גודל המחט לסוג החומר ולהתווייה הרצויה. שימוש במחט גדולה או קטנה מדי עלול לגרום לתופעות לא רצויות.

רמת הידע: חשוב שהרופא יידע להסביר למטופל איך לנהוג לפני ההליך ואחרי. לדוגמה: אם מטופל נוטל אספירין, ויטמין E או אומגה 3, עליו להיפסיק את נטילתם עשרה ימים לפני ההזרקה, למניעת שטפי דם קשים. אם המטופל סובל מהופעה חוזרת של נגעי הרפס בשפתיים, יש מקום לשקול טיפול מונע.

גם אחרי הטיפול ישנם כללים שחייבים להקפיד עליהם: לא להתאפר מיד אחרי ההליך כדי שלא ייגרם זיהום, אלא להמתין 12 שעות. כך גם צריך לדעת לתת הנחיות על חזרה לפעילות גופנית – עדיף להמתין לפחות 24 שעות אחרי ההזרקה.

זיהוי נזרות אזהרה: יותר מכל, חשוב שהרופא המטפל יידע לזהות סימנים מוקדמים לסיבוכים אפשריים. לדוגמה: עור שמלבין בזמן ההזרקה חייב להידליק ליק נזרה אדומה, כי ייתכן שכלי דם נחסם. הופעת שלפוחיות במקום ההזרקה חייבת להעלות אפשרות של זיהום, ועוד. יש השיבות גדולה למציאת פתרון בזמן אמת.

מעקב: כדי לצמצם סיבוכים אפשריים מומלץ לתת למטופל שיעורי בית – דף מידע המכיל את כל האינפורמציה לגבי ההליך וכן דף הנחיות לאחר הטיפול. יום לאחר ההליך יש להיות נקשר עם המטופל ולשאול אותו עשר שאלות חשובות, בהן: האם את/ה רואה שלפוחיות? האם יש נפיחות שהולכת וגוברת? שטפי דם, כאב שמתגבר וכו'. לעתים מתבקש המטופל לשלוח תצלום של עצמו כדי שהרופא יאבחן ויחליט על המשך טיפול.

2. החומרים

חומרי המילוי מתחלקים לשלוש משפחות: קבועים (סיליקון, ביו אלקמיד, ארטקול); הצי-קבועים (רדיאס), המכיל קלציום הידרוקסי אפטיט) ומתפרקים שמכילים ברובם חומצה היאלורונית.

חומרי מילוי קבועים: "כיום ידוע שלא נכון להזריק חומרים קבועים", אומר ד"ר ארצי. "החומר הקבוע נשאר כמות שהוא במקום המזרק ונראה טוב בהתחלה, אבל בדרך הטבע, הרקמה שמעליו מזדקנת וצונחת מה שגורם למראה של גושים בפנים – כמו בדק הפרוש על גבי אננים. בנוסף, חומרי מילוי קבועים כרוכים בתופעות לוואי ובסיבוכים קשים יותר ואין אפשרות לפרקם. עמית שלי אמר פעם: 'אין מילוי קבוע, אבל יש תופעות לוואי קבועות'."

חומרי מילוי הצי-קבועים: חומרים שנשארים ברקמה זמן מוגבל ומגרים את התאים לייצר קולגן עצמי. החומרים המזורקים מתפרקים אחרי זמן מה, אך הקולגן העצמי שנוצר בזכות הגירוי, נשאר לזמן רב.

משרד הבריאות: לרופאי שיניים אסור לעסוק בזה

- פעולת הזרקה לצורך אסתטי הינה פעולה שהיא בגדר עיסוק ברפואה ולכן יכולה להתבצע רק על ידי רופא, כהגדרתו בפקודת הרופאים (ולא על ידי רופא שיניים).
- הזרקות הניתנות באופן רשלני עלולות לגרום לתופעות לוואי רבות ובלתי הפיכות, וביניהן: דלקות, זיהומים, צלקות, מורסות, סימנים כחולים, רגישות למגע, נגעים בעור ואחרים.
- משרד הבריאות אינו עוסק ברישוי ספציפי לרופאים בנושא הזרקות אסתטיות.
- חומרים להזרקה למטרות אסתטיות מוגדרים כאזורים/מכשירים רפואיים, בהיותם סוג של שתל, למעט בוטוקס המוגדר כתרופה. כל החומרים חייבים באישור משרד הבריאות לצורך ייבואם לישראל ולצורך שיווקם.
- בכל מקרה בו מטופל חש כי נפגע מרמת הטיפול בו, באפשרותו לפנות לנציב קבילות הציבור למקצועות רפואיים, ותלונתו תתברר.
- קוסמטיקאיות אינן רשאיות לבצע הזרקות של תכשירים רפואיים לעורם של מטופלים.

ג'יין פונדה. הייתם נותנים לה ?? מישהו עשה כאן עבודה טובה

צילום: אימג' בנק/Gettyimages

טיפול אסתטי? אין התמחות רפואית כזו

אם שאלתם את עצמכם מה היקף התופעה של נזקים הנגרמים מהזרקות אסתטיות, הרי שאין על כך תשובה מדויקת. אך אין ספק שמדובר בבעיה שאי אפשר להתעלם ממנה.

עו"ד ליאת שחר, ממשרד עו"ד ד"ר דוד שרים, המתמחים בתביעות רשלנות רפואית: "מבחינת האחריות המשפטית, מדובר במצב של 'פרצה הקוראת לגנב'. כל רופא - גם פנימיא - יכול לבצע ניתוח. אין שום סעיף בחוק האוסר עליו לעשות זאת, וכך גם בנושא טיפולים אסתטיים. לכן רופאים לא מעטים, שמעוניינים בהשלמת הכנסה, עוברים קורסים לטיפולים אסתטיים (אין התמחות רפואית כזו בישראל) ואז מבצעים טיפולים כמו שאיבת שומן, הזרקות בוטוקס ועוד, בלי שמישהו מפקח עליהם. באחרונה, טיפולנו במספר תיקים נגד רופא שלמד כמה חודשים לימודי אסתטיקה במסגרת קורס ופתח מרפאה תחת הכותרת: 'מנתח מומחה ברפואה אסתטית'. הוא עסק בפרוצדורות שהן כירורגיה פלסטית כולל הגדלת שדיים ושיאיבת שומן, אבל החליט לכוון לכאורה רפואה אסתטית. יש בידינו חוות דעת של מומחים, כולל מומחים שמינו בתי המשפט, שבדקו את מגישות התביעות ומעידות על מחדלים חמורים ומסכני חיים של אותו רופא שהתיימר לבצע פעולות רפואיות שלא הוכשר לבצען.

"הנשים שנותחו אמנם זכו בתביעות וקיבלו פיצויים מחברת הביטוח, אבל מקומם לדעת, כי אותם רופאים ממשיכים לעבוד כאילו לא קרה דבר. יתרה מזו, קורה לא אחת, שרופא כזה, שהוגשו נגדו תביעות רבות על רשלנות רפואית, סוגר את המרפאה ופותח מחדש תחת שם אחר."

חומרים מתפרקים: חסרונם הוא גם יתרונם - התוצאה זמנית (עד 14 חודש, תלוי בחומר ובמיקום ההזרקה), אך כשהזרקה נעשית בהדרגה, במידה הנכונה ותוך תיאום ציפיות של הרופא והמטופל, היא מותאמת לקצב ההזרקות של הרקמה והמראה שמתקבל הוא טבעי והרמוני.

רוב החומרים המתפרקים מכילים חומר בסיס זהה - חומצה היאלורונית - אך כל חברה מעברת את החומר בצורה שונה. זה המקור להבדל בין המוצרים. "ברור שחברה בינלאומית, המגובה במחקרים, בכקרת איכות ובתנאי היגיינה נאותים, עדיפה מחברה המייצרת את מוצריה במעבדות קיקוניות, ללא תהי ליכי בקרה ומחקרים מבוקרים. חומרים לא טהורים הם סיבה שכיחה לתופעות לוואי קשות", מסביר ד"ר ארצי.

3. המרפאה

ד"ר ארצי: "אני שומע סיפורים נוראים על מסיבות בוטוקס, על הזרקות בחדרים כושר, בספא, ברשתות שאינן משאירות למטופל את מספר הטלפון של הרופא למקרה של בעיה - אנשים הולכים לאיבוד כי אין להם למי להתקשר. חשוב מאוד לבצע את ההזרקות במרפאה סטרילית, מבוקרת ומפוקחת, עם רופא שמבטיח מעקב אחר ההליך ושניתן להיות איתו או עם המרפאה שלו בקשר ישיר לאחר הטיפול."

4. מחיר הטיפול

הכסף משחק תפקיד מרכזי בהחלטה לאיזה רופא לפנות. מדובר בסכומי כסף גדולים ובאופן לגיטימי לגמרי אנשים מנסים להוציא כמה שפחות. אלא ששיטות שיווק אגרסיביות כמו קופונים, מבצעי 1+1 ועוד עלולים לבלבל ולפגוע בשיקול הרעת.

זה המקום להסביר את פערי המחיר הגדולים. לדברי ד"ר ארצי ההבדלים נעוצים בחומרים - רופא שמשתמש בחומרים בשם ג'ובידרם או רסטילן - היחידים המאושרים על ידי ה-FDA (רשות המזון והתרופות האמריקנית) יידרש לשלם על מזרק אחד (1 מ"מ) של חומר 800-1,000 שקל. לעומתם, חומרים שאינם מאושרים על ידי ה-FDA (חלקם מאושרים על ידי האיגוד האירופי ומשרד הבריאות) עולים לרופא 100 עד 300 שקל למזרק בודד. ההבדל לטוב בדיכום. ■